INSTRUKCJA BHP: MONTAŻ I DEMONTAŻ RUSZTOWAŃ

instrukcja stanowiskowa (art. 237¹ § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, roboty i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Rusztowanie *rodzaj (systemowe, stojakowe, przejezdne), producent, typ, wysokość*		**Podstawa montażu** *instrukcja producenta albo projekt indywidualny, nr (§ 108)*	
Stanowisko *monter rusztowań, brygadzista montażu*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. w kontenerze brygady, przy dokumentacji rusztowania*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

- ☐ instrukcja producenta rusztowania albo projekt indywidualny (nr, wersja (§ 108 ust. 4))
- ☐ projekt organizacji ruchu i zgoda zarządcy, gdy rusztowanie stoi w ciągu komunikacyjnym (nr (§ 118 ust. 1))
- ☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy robotach

- ☐ upadek z wysokości przy montażu, demontażu i wchodzeniu
- ☐ spadające elementy rusztowania i narzędzia
- ☐ utrata stateczności niekompletnego albo źle zakotwionego rusztowania
- ☐ przeciążenie przy przenoszeniu ram, stojaków i pomostów
- ☐ porażenie prądem przy napowietrznych liniach elektroenergetycznych
- ☐ wiatr, opady, gołoledź i praca po zmroku

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

- ☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
- ☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
- ☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
- ☐ hełm ochronny z paskiem podbródkowym
- ☐ szelki bezpieczeństwa z linką i amortyzatorem, punkt kotwiczenia według instrukcji producenta (§ 120 ust. 1)
- ☐ obuwie ochronne z podeszwą przeciwpoślizgową, rękawice ochronne

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ sprawdź wpis w książce operatora: rusztowania budowlano-montażowe metalowe, montaż i demontaż (zał. nr 1 gr. III lp. 4 rozp. z 20.09.2001, § 109 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ przeczytaj instrukcję producenta albo projekt: rozstaw kotew, obciążenia, kolejność montażu (§ 108 i § 115 ust. 1)
- ☐ wyznacz i ogrodź strefę niebezpieczną: 1/10 wysokości, nie mniej niż 6 m (§ 120 ust. 2 i § 21 ust. 2)
- ☐ sprawdź podłoże: ustabilizowane, wyprofilowane, ze spadkiem do odpływu wody (§ 114)
- ☐ sprawdź linie napowietrzne: poza strefą niebezpieczną albo z wyłączonym napięciem (§ 122)
- ☐ sprawdź pogodę: przy wietrze ponad 10 m/s, burzy, mgle, opadach, gołoledzi i po zmroku bez oświetlenia nie montuj (§ 123)
- ☐ obejrzyj elementy rusztowania; uszkodzone odłóż i oznacz

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ montuj w kolejności z instrukcji producenta albo projektu (§ 108 ust. 4)
- ☐ kotwy zakładaj na bieżąco; składowa pozioma jednego zamocowania co najmniej 2,5 kN (§ 115 ust. 2)
- ☐ nie wychodź ponad najwyższą linię kotew więcej niż 3 m; pomost najwyżej 1,5 m nad nią (§ 115 ust. 3)
- ☐ na każdym poziomie roboczym poręcz 1,1 m (systemowe 1 m) i deska krawężnikowa 0,15 m (§ 15 ust. 2 i 3)
- ☐ przy rusztowaniu ponad 0,2 m od ściany balustrada także od strony ściany (§ 115 ust. 4)
- ☐ uziem rusztowanie metalowe i wykonaj instalację piorunochronną (§ 117)
- ☐ przy drodze i przejściu: daszki ochronne i siatki, siatki nie zastępują balustrad (§ 119)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ zawieś tablicę z wykonawcą montażu, telefonem i dopuszczalnym obciążeniem (§ 111 ust. 1)
- ☐ zgłoś rusztowanie do odbioru kierownikowi budowy albo uprawnionej osobie (§ 110)
- ☐ zdejmij z pomostów materiały i narzędzia (§ 124); przy demontażu odłóż elementy na stos

7. Zakazy

- ☐ użytkowanie rusztowania przed odbiorem (§ 110 ust. 1)
- ☐ zrzucanie elementów demontowanych rusztowań (§ 125)
- ☐ montaż i demontaż przy wietrze ponad 10 m/s, w czasie burzy, mgły, opadów i gołoledzi (§ 123)
- ☐ praca bez sprzętu chroniącego przed upadkiem i bez ogrodzonej strefy (§ 120)
- ☐ zdejmowanie kotew i balustrad przed demontażem poziomu, który zabezpieczają

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Przechylenie lub osiadanie rusztowania	
Upadek osoby lub zawiśnięcie w szelkach	
Spadnięcie elementu poza strefę	
Burza lub wiatr ponad 10 m/s w trakcie montażu	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Montaż i demontaż rusztowań: § 15, 21, 22 i 108–125 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401); warunki atmosferyczne także § 22 ust. 2 rozporządzenia z 20 września 2001 r. (t.j. Dz.U. 2018 poz. 583); uprawnienia: § 23 i zał. nr 1 gr. III lp. 4 (Dz.U. 2020 poz. 1461, Dz.U. 2023 poz. 291).